

20120230781

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ

Врз основа на член 47, став (1) од Законот за процена („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/10, 158/11 и 185/11), министерот за транспорт и врски, донесе

МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ПРОЦЕНА НА ПАЗАРНАТА ВРЕДНОСТ НА ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со оваа методологија се пропишува начинот на процена на пазарната вредност на транспортните средства.

Член 2

Процената на вредноста на транспортните средства се врши во случај на:

- пренос на право на сопственост,
- оданочување со даноци на имот, наследство и подарок,
- при финансирање и подигање на хипотекарен и заложен кредит,
- пребивање на побарувања,
- стечајна постапка и ликвидација,
- осигурувања и штети и
- во други случаи предвидени со закон.

Член 3

Пазарната вредност на транспортните средства која може да се постигне во слободниот промет во моментот на настанување на потребната обврска, се утврдува за следните видови на транспортни средства:

- патни возила,
- шински возила,
- пловни/пливачки објекти и
- воздухоплови.

Член 4

Транспортните средства, вклучуваат материјални средства кои имаат сообраќајна книшка за превоз во јавниот сообраќај, пловидбена дозвола односно бродско свидетелство за превоз во внатрешната пловидба и уверение за пловидбени воздухоплови за превоз во воздушниот сообраќај, имаат различни карактеристики од останатите материјални средства и истите можат да бидат дислоцирани од една на друга локација, без да претрпат штета или да се скрати нивниот животен век.

Член 5

Во постапката на процена на транспортните средства соодветно влијаат податоците како што се: типот или прототипот, дали транспортното средство е во производство или веќе не е во производство, дали на пазарот има резервни делови, а сето тоа проценителот треба да го вклучи во проценетата вредност.

Член 6

Методи за процена на транспортните средства се:

1. Пазарен -продажен метод, со примена на принцип на споредба,
2. Метод на депресиран трошок на замена-трошковен метод и
3. Метод на приход.

II. НАЧИН НА ПРОЦЕНА

Член 7

Во отсуство на сигурни податоци или друга документација за транспортните средства процената се врши врз основа на капацитетот и потенцијалот за остварување на приход, односно со соодветно негово пазарно споредување.

Пазарниот-продажен метод, со примена на принцип на споредба, вклучува добивање на информации за пазарот на цените и понудата на слични транспортни средства кои се предмет на процена. Прибраните цени потоа се споредуваат и корегираат за констатирани нивни меѓусебни разлики.

Член 8

При процена на вредноста по методот на депресиран трошок на замена на транспортното средство, се користи и пропишаната законска стапка на амортизацијата, согласно Уредбата за начинот на пресметување на амортизација, односно отписот на вредноста на нематеријалните и материјалните средства и за номенклатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки.

Набавната вредност на транспортното средство се утврдува во согласност со прифатените сметководствени стандарди.

При процената на транспортните средства, проценителот треба да воспостави и определени претпоставки кои се однесуваат на куповната цена (фактурна вредност) која се зголемува за:

- увозните давачки;
- даноците кои не се рефундираат (надоместуваат и враќаат) при купувањето и
- сите други издатоци кои директно се додаваат на транспортното средство за неговата намена - употреба (издатоци за документација, банкарски, транспортни, шпедитерски услуги, трошоци за доопремување, регистрација, одржување итн.).

Трговските попусти и работи при набавка, се одбиваат при утврдувањето на набавната вредност.

Член 9

При вршењето на процената на транспортното средство проценителот ја пополнува Листата на проценети транспортни средства која е дадена во Прилог кој е составен дел на оваа методологија.

Листата од став 1 на овој член содржи податоци за:

- субјектот на кој се врши процената,
- целта за која се врши процената
- датум на вршење на процената,
- рубрики во кои се внесуваат следните податоци: реден број, инвентарен број, количина, опис на транспортното средство, назив на производителот, тип/модел, регистарски број, број на шасија, број на мотор, сила на мотор, година на производство, набавна цена на ново транспортно средство, вкупна ново набавна вредност на транспортните средства за кои се врши процената, важечка годишна стапка на

амортизација, состојба на транспортното средство, реалната вредност на амортизација и проценета вредност и

- забелешка и потпис на проценителот.

Рубриките од листата од став 1 на овој член се пополнуваат на следниот начин:

- рубрика 1- се впишува реден број,
- рубрика 2 - се впишува инвентарен број со кој точно се одредува основното средство кое се користи во друштвото (ако постои), а во спротивно, се впишува редниот број од рубрика 1 или се остава празно,

- рубрика 3- се впишува количина со природен број со кој се одредува количината на идентични транспортни средства и притоа, тие треба да имаат исти карактеристики во рубриките од 3 до 12,

- рубрика 4- се впишуваат податоци за основните средства (видот и намената на транспортното средство),

- рубрика 5- се впишува називот на производителот и земјата на производство,

- рубрика 6- се впишува типот или моделот на транспортното средство

- рубрика 7- се впишува регистарскиот број на транспортното средство од сообраќајната книшка, пловидбена дозвола односно бродско свидетелство, односно уверение за пловидбени воздухоплови,

- рубрика 8- се впишува бројот на шасија,

- рубрика 9- се впишува број на мотор

- рубрика 10 -се впишува сила на мотор

- рубрика 11- се впишува година на производство

- рубрика 12- се впишува нова набавна единечна цена со трошоци за набавка, а доколку нема за овој податок се впишува набавна единечна цена за идентично или слично транспортно средство,

- рубрика 13- се впишува вкупно нова набавна вредност на транспортните средства добиена како резултат од прикажаната количина помножена со набавна единечна цена со трошоци за набавка ,

- рубрика 14- се впишува важечка годишна стапка на амортизација, која се презема од Уредбата за начинот на пресметување на амортизацијата,

- рубрика 15- се впишува функционална состојба на транспортното средство и се означува со „1“ исправно, „2“ неисправно (нерегистрирано) или „3“ неупотребливо

- рубрика 16- се впишува реална вредност на амортизација на транспортното средство и

- рубрика 17- се впишува проценатата вредност на транспортно средство.

Член 10

При одредување на реалната амортизираност на транспортното средство посебно треба да се обрне внимание на физичката и функционална истрошеност на транспортното средство, која се однесува на:

а. старост,

б. општа состојба,

в. времето на користење ,

г. инвестиционо вложување,

д. начин на одржување и

ѓ. услови во кои работи (работело) транспортното средство.

Технолошка застареност, односно намалување на вредноста што е резултат на техничко-технолошка застареност се проценува без оглед на техничката исправност или употребливост на транспортното средство.

Проценетата вредност на транспортните средства се добива како резултат на утврдената реална амортизираност на транспортното средство помножена со вкупно нова набавна вредност на транспортното средство.

Проценителот во зависност од потребата на процената и прикажување на поголем број информации за транспортните средства, рубриците може да ги прошири или редуцира.

Член 11

Примена на метод на приход се заснова на одредување приходи и трошоци кои транспортното средство може да ги оствари во иднина за одреден временски период и се однесува само на профитот од конкретното транспортно средство што е предмет на процена.

Член 12

Проценителите кои ја применуваат оваа методологија се одговорни за изборот на соодветен метод на процена, за подобро разбирање на процената од страна на корисниците (физички и правни лица или јавен сектор), односно за целосно објективно презентирање како би се избегнале недоразбирања кои можат да доведат до заблуда.

Член 13

По извршената процена на вредноста на транспортните средства врз основа на набавната вредност на средствата утврдена во согласност со прифатените сметководствени стандарди намалена за стапката на амортизација, може да се спроведе постапка за прилагодување врз основа на достапните податоци и документација за транспортните средства, истражувањето на пазарот, увидот на физичката состојба на транспортните средства и увид во податоците за техничкото одржување.

III. ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОЦЕНА НА ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА

Член 14

Извештајот за процена на транспортните средства треба да биде јасен и недвосмислен, сеопфатен, споредлив и веродостоен.

Член 15

Извештајот за процена на транспортните средства треба да ги содржи следни податоци:

- Име и презиме на проценителот, број на лиценцата на овластениот проценувач,
- Нарачателот на проценката како и евентуални други корисници,
- Датум на проценката,
- Цел на проценката,
- Извори на информации со наведување на целокупната анализа на состојбата на транспортните средства и процесот на процена,
- Вредноста на проценетото транспортно средство,
- Валута во која се врши проценката и
- Изјава на проценителот дека процената е извршена според пропишана методологија, дека истата е направена професионално и непристрасно и дека не постојат конфликт на интереси.

Извештајот за процена на транспортните средства се составува во писмена и во електронска форма.

Член 16

Извештајот за процена на транспортните средства се изготвува во три еднообразни оригинални примероци од кои два се за нарачателот и еден за изготвувачот на процената.

Член 17

Оваа методологија влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-3457
13 февруари 2012 година
Скопје

Министер
за транспорт и врски,
Миле Јанакиески, с.р.

ПРИЛОГ

ЛИСТА НА ПРОЦЕНЕТИ ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА

СУБЈЕКТ: _____

ул. _____

ЦЕЛ ЗА КОЈА СЕ ВРШИ ПРОЦЕНАТА: _____

ред. број	инв. број	кол. број	опис на основното средство	производител/земја на производство	тип / модел	регистарски број	број на шасија	број на мотор	сила на мотор KW	год. про. пр.		нова набав.		нова вредност MKD	ф.сост. вгса ојба	реал. амо. %	год. проценета вредност MKD
										11	12	13	14				
1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	17
ВКУПНО:																	

Забелешка: _____

ПРОЦЕНИТЕЛ: _____